

N:o 186.

Af herr **A. Hedin** i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående handel med konstgjorda gödselmedel.

Riksdagen har genom skrifvelse (n:o 52) af 7 maj 1896 anhållit, att Kongl. Maj:t ville »taga under öfvervägande, om och huruledes vid handel med konstgjorda gödningsämnen och beredda fodermedel säljaren må förpligtas att alltid med ansvar för uppgiftens rättighet angifva varans namn och beståndsdelar, äfvensom att Kongl. Maj:t måtte för Riksdagen framlägga förslag till den lag, som må finnas erforderlig». Det är icke tvifvelaktigt, att Riksdagen här icke användt ordet lag i den vidsträckt betydelse det har i det hvardagliga språkbruket, utan afsett ett förslag, hvaröfver Riksdagen skulle ega att för sin del fatta beslut af en med Kongl. Maj:ts beslut likställd konstitutionel betydelse. På en sådan framställning utgör Kongl. Maj:ts proposition n:o 68 med erbjudande åt Riksdagen att få afgifva ett yttrande, hvarpå Kongl. Maj:t förbehåller sig att få fästa hvad afseende han finner för godt, icke ett verkligt svar. Kongl. Maj:t eger rätt att icke efterkomma Riksdagens önskan äfvensom att genom justitieombudsmannens embetsberättelse meddela sitt afslag. Men Kongl. Maj:t kan ej afgöra på egen hand, att hvad Riksdagen vill reglera genom lag skall göras till föremål för en akt af Kongl. Maj:ts ekonomiska lagstiftnings-envälde.

Detta envälde har visserligen bland sina produkter att uppvisa — likasom en mängd skatter, som man föredrager att kalla afgifter utan att derigenom kunna förvandla deras natur — en mängd af straffbud (böter, fängelse och ända till 2 års straffarbete), men dessa precedenser kunna dock näppeligen göra troligt, att böter — ehuru de helt eller till en del tillfalla statskassan — af 1809 års män räknades under hvad de i 89 § regeringsformen kallade »rikets allmänna hushållning», ej heller förklara, huru straffarbete kan hänföras till »grunderna för allmänna inrättningar af alla slag». Och att det — för att tala med föredragandens kollega civilministern i kongl. propositionen om fosterbarnsvården — är en »utvidgning»

Bih. till Riksd. Prot. 1902. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 65 Häft. (N:o 186).

af Kongl. Maj:ts ekonomiska strafflagstiftning, som visar sig i den såsom exklusivt kunglig tillämnade gödsel förordningen, kan väl så mycket mindre tala för förslaget, som det man redan har af kongl. ekonomiskt strafflagstiftnings-ensvalde ej är för litet, utan för mycket, och någon tillökning ej veterligen utgör föremål för svenska folkets längtan.

Tilltror sig Kongl. Maj:t att utfärda förordningar af egen maktfullkomlighet, må det då ske utan att Riksdagen går in på att vara förkläde vid presentationen för allmänheten. Det skulle ej vara omöjligt att visa, att vid tillfällen, då man haft anledning att tro, att Kongl. Maj:t ej skulle känna sig bunden af anmärkningar från Riksdagen mot ett till »yttrande» öfverlemnadt förslag, detta ej har blifvit granskadt med det allvar, som egnats åt sådana, beträffande hvilka Riksdagen tillbakavisat Kongl. Maj:ts anspråk att få behandla en civillag (t. ex. grufvestadgan) som administrativ stadga, och om hvilka man varit förvissad, att ingen skulle våga att sätta sig emot Riksdagens beslut.

Denna ställning är Riksdagen ej värdig. Konungens rådgifvare må det tillkomma att bedöma, om den pueriliteten är dem hvar för sig värdig — när de så tycka, fins ej skäl att bestrida det — och i synnerhet om den är regeringen värdig, att efter ett misslyckadt försök att få ett »yttrande» dölja nederlaget genom de uti ingressen begagnade »konstruktioner» — saken är gammal, fastän det beryktade namnet är nytt —, som afse att undanskymma det förhållandet, att Riksdagen i sjelfva verket fattat beslut, som måst respekteras.

Jag har därför den äran att föreslå, att Riksdagen

1) förklarar, att och hvarför den ej afgifver något »yttrande»,

2) att, i fall det förevarande förslaget med eller utan förändringar vinner Riksdagens gillande i sak, Riksdagen förklarar sig hafva *för sin del beslutit* en så och så lydande förordning, att detta besluts giltighet förklaras förutsätta frånträdande å Kongl. Maj:ts sida af anspråket att ensam i detta ämne lagstifta, och att, om Kongl. Maj:t för sin del godkänner eventuella ändringar, allt detta får sitt otvetydiga uttryck i formen för författningens utfärdande.

Stockholm den 5 april 1902.

A. Hedin.